

נושא 3: סיפור לפי תמונה

דוגמה א':

הארזחה עם האריה

יום אחד בשנה אחת היה אריה
מתחת לפנתון, ושתי כיסאות
וסככה מצדדים. הלילו זני אנשים
למה קוראים יוסי ולמה הובאים ניקול
הם באו לארוחה ועל הפנתון יש לה
כרמים ואוכל. אבל ניקול לא הבינה
מה יש מתחת לפנתון? נקול הסתכלה
מתחת לפנתון וראתה יש מתחת לפנתון
"אריה" יוסי שאל: מה קרה? ניקול אמרה
יש מתחת לפנתון "אריה" יוסי אמרו
אל תחפשי אני איתך בסדר ניקול
אמרה, יוסי אמרו אלי הוא רוצה להיות
חבר שלנו בסדר אמרה ניקול יוסי
אמר ה" חמוץ רוצה להיות חבר שלנו
ואריה לא יאהב ופרצו על אריה היא עצוב

ניקול אמרה לאריה רוצה להיות חבר
שלנו, ואריה היה שמח ויוסי קרה
ל אריה מבי האריה.

הארוחה עם האריה
יום אחד בשדה אחד היה אריה
מתחת לשולחן. ושתי כיסאות
וסככה מעצים. הגיעו שני אנשים
לאחד קוראים יוסי ולשנייה קוראים ניקול
הם באו לארוחה ועל השולחן יש: זר
פרחים ואוכל. אבל ניקול לא הבינה
מה יש מתחת לשולחן? נקול הסתכלה
מתחת לשולחן וראתה שיש מתחת לשולחן
"אריה" יוסי שאל: מה קרה? ניקול אמרה:
יש מתחת לשולחן "אריה" יוסי אמר:
אל תפחדי אני איתך. בסדר ניקול
אמרה. יוסי אמר: אולי הוא רוצה להיות
חבר שלנו בסדר אמרה ניקול יוסי
אומר היי חמוד רוצה להיות חבר שלנו
ואריה לא ענה ופרצוף של אריה היה עצוב
ניקול אמרה לאריה: רוצה להיות חבר
שלנו. ואריה היה שמח ויוסי קרא
לאריה מצי האריה.

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תחבית כיתה ג' _____ נושא הכתיבה: _____ סיפור לסי תאונה - "באחורה לך באריה" התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

סיפור מקסים ומיוחד. המות כסיפור נוצר מכך שאנן הקוראים, יודעים שיש אריה מנחת לשולחן, אבל יוסי וניקול אינם יודעים זאת.
הופתעתי מאוד שניקול ויוסי לא ברחו ברגע שראו את האריה, ואפילו חשבו שהוא רוצה להתחבר איתם. מסקרן לדעת מהי המשמעות של המרכאות במילה "אריה". הרעיון לכנות את האריה בשם "מיצ" הוא נפלא ומצחיק.

אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שהלפת הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הכנת מציחה לכתוב סיפור שלם, מובן ועשיר. הסיפור נבנה באופן מסקרן, והכנת משקבת בו תיאורי סביבה, מחשבת, רגשות של הדמויות ודיאלוגים. כל אלה מעשירים מאוד את הסיפור. החיבור בין האריה לבני האדם והשיח ביניהם יוצרים הפתעה ועניין אצל הקורא.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פוזות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורגשות שלהן

שימוש של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבת ומצורבות/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הסיפור לכיד וקולט. אף על פי שיש שימוש רב בוי"ו החיבור (בחלקו האחרון של הסיפור), שימוש זה הולם ואינו מוגזם או חוזר ונשנה (כפי שקורה לעיתים אצל כותבים צעירים). כמו כן יש שימוש מתאים במלת הקישור "אבל" לציון הסתייגות.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריך היבטים אלה:

הרציונות והמידע הטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הציוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יוצר ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכרים וציוני שיח)

רמה גבוהה רמה בינונית/גבוהה רמה בינונית/נמוכה רמה נמוכה

לשון

הטקסט

יש בטקסט ביטויים לסגנון הכתיבה הסיפורית, למשל, המשפט הפתוח "יום אחד בשדה אחד היה..."
 השימוש במבנים תחביריים המתאימים לסגנון זה (הקדמת הנשוא לנשא: "הגיעו שני אנשים לאחד
 קוראים יוסי ולשנייה קוראים ניקול..."), הצירופים "צר פרחים" ו"סככה מעצים" וכן השימוש בדיבור
 ישיר של הדמויות. מלבד זאת, לשון הסיפור אינה עשירה במיוחד, אך בהחלט מתאימה לגיל הכותבת.
 הטקסט מאופיין במשפטים פשוטים או מחוברים, המקושרים זה לזה ב"ו החיבור.
 אשר לאוצר המילים – אין שימוש בה"א הידיעה ("ואריה... ופרצוף של אריה..." "ואריה היה שמח"), יש
 חזרה על המילים "אמר"/"אמרה", ויש שימוש שגוי בשם המספר ("ושתי") בקיטוי "ושתי כיסאות".
 כל אלה מצביעים על חוסר גיוון באוצר המילים ועל חוסר דיוק בשימוש בו. עם זאת, ייתכן ששגיאות
 הלשון הן עזרת להשפעת שפת האם של הכותבת שאינה עברית.

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להצריק היבטים אלה:

- שימוש הלשון האופיינית לז'אנר הכתיבה ולסוג הטקסט
- גיוון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגיות, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב		שימוש בסימני פיסוק	
☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות	☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות	☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי	☒ פיסוק ברובו שתומך בקריאה
☒ כתיב נכון או נכון ברובו		☐ פירוט/הערות: יש שימוש חלקי בנקודות, בנקודתיים, במרכאות ובסימני שאלה. לעיתים השימוש תקין ("יוסי שאל: מה קרה?"), לעיתים הוא אינו תקין ("ניקול לא הבינה מה יש מתחת לשולחן") ולעיתים הוא חסר לגמרי ("ניקול אמרה לאריה: רוצה להיות חבר שלנו").	
ארגון הכתוב על פני הדף		כתב יד	
☐ עדיין אינו מאורגן	☐ מאורגן	☐ קשה עדיין לפענח	☒ מובן וקריא
☒ מאורגן היטב		☐ מובן ברובו	
פירוט/הערות:		פירוט/הערות:	

לסיכום

לקראת תוכנית עבודה: נקודות חוזק ונקודות לחיזוק
נקודת חוזק: יכולתה של הכותבת לפתח סיפור מעניין ובהיר, בעל תוכן עשיר ולנסח היטב את רעיונותיה.

נקודת לחיזוק: גיוון ודיוק באוצר המילים: שימוש עקבי בה"א הידיעה.

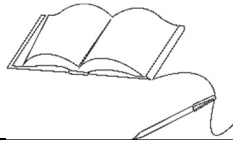
היבטים שהיית רוצה להמשיך ולצודד בכתיבה של התלמידה

היבטים שהיית הוחרות לקדם בכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם עם ההתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה התלמידה)

לקראת שיחת משב

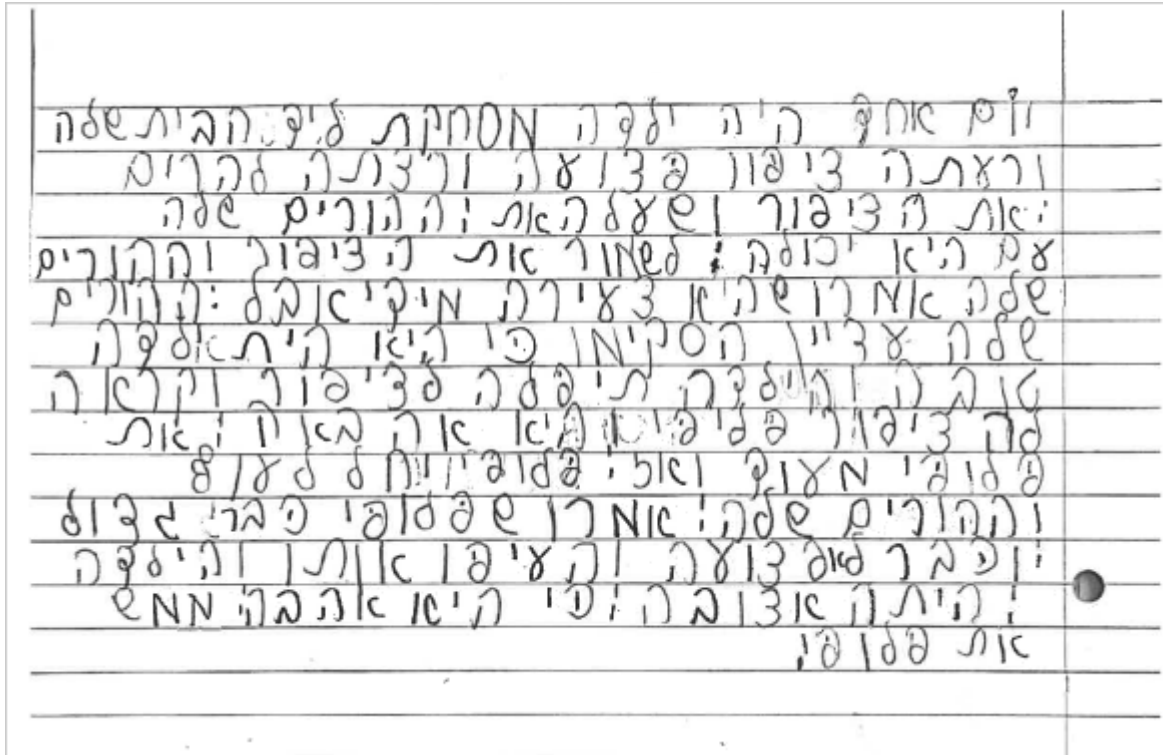
היית רוצה לשבח את התלמידה על סיפורה המקסים שעורר אצלי סקרנות רבה, ולומר לה עז כמה אהבתי אותו ועז כמה התרשמתי מיכולותיה ככותבת; היית מסבה את נשמת ליבה לחשיבות בגיוון ובדיוק באוצר המילים, ובכלל זה למילות הקישור בסיפור. היית מוסיפה גם כן שאני מחכה לקרוא את הסיפורים הבאים שלה.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמידה או לשאל אותה בעקבות קריאת הטקסט וצ'סמך הדישה שלוה לכתובה

נושא 3: סיפור לפי תמונה

דוגמה ב':

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

יום אחד היה ילדה משחקת ליד הבית שלה וראתה ציפור פצועה ורצתה להרים את הציפור ושאלה את ההורים שלה אם היא יכולה לשמור את הציפור וההורים שלה אמרו שהיא צעירה מידי אבל ההורים שלה עדיין הסכימו כי היא הייתה ילדה טובה והילדה טיפלה לציפור וקראה לציפור פליפי והיא אהבה את פלופי מאוד ואז פלופי יכול לעוף וההורים שלה אמרו שפלופי כבר גדול וכבר לא פצוע והעיפו אותו והילדה היתה עצובה כי היא אהבה ממש את פלופי.

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמידת כיתה ג' נושא הכתיבה: סיפור לסיפור - תמונה ופיוט התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הסיפור מרגש ומעורר אמפתיה והזדהות עם הילדה, גיבורת הסיפור. הכותבת הצליחה להעביר לקוראים בעוצמות את רגשותיה של הילדה כלפי הציפור שמצאה. אהבתי מאוד את השם "פלוסי" שהעניקה לציפור.

אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

כאיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיח או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שגילם הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הטקסט כתוב בקבירות, וחלף מן האירועים שבונים את העלילה, הוא מעביר לקורא את הדאגה והאהבה של הילדה לציפור הפצועה ואת עצבונה מכך שנאלצה להיפרד ממנה לאחר שהחלימה. הקשר המיוחד של גיבורת הסיפור לציפור מתבטא בין השאר בהענקת שם לציפור. בצד היחסים של הילדה והציפור, אפשר לומר על היחסים בין הילדה להוריה כמו כן יש התייחסות נרחבת למחשבות ולשיקולים שמונעים את הדמויות וגם אלה מעשירים מאוד את הסיפור.

כאיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריק היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פוזיות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורעיונות

עילוף של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבת ומצורבותה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

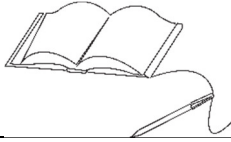
לכידות

הטקסט לכיד והרעיונות מקושרים ומאורגנים בו בהגיון ובקבירות. ישנו שימוש מתאים במילות הקישור "אבל" ו"כי" המציינות קשרים לוגיים. עם זאת בולט השימוש החוזר ונשנה ב"ו החיבור (למשל "היה ילדה מסתקת ליד הבית שלה ורעה ציפור פצועה ורצתה להרים את הציפור ושעלה את ההורים שלה..."). יש לציין כי הדבר אינו חריג במיוחד בקרב תלמידי כיתה ג', אך עם הגיל הילדים לומדים להשתמש בשימוש בו (ובמילות הקישור "ואז"). לפיכך אפשר לעודד את הכותבת לציבם ונהג לה, ובמקום זאת לחלק את הטקסט למשפטים המופרדים לה מלה בקודה, וגם להשתמש באמצעי קישור חלופיים. למשל, במקום להשתמש במילה "ואז" במשפט: "ואז פלוסי יכול לעוף", אפשר להשתמש במילות קישור לתיאור הזמן ("לאחר כמה שבועות" או "לאחר זמן מה")."

כאיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריק היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים לה לזה ומאורגנים בצורה הגיונית (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יעיל ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכרים וצייני שיח)

נושא 3: סיפור לפי תמונה

דוגמה ג':

הנסיך והנסיכה

היה היה פעם נסיכה ונסיך היה בוגר אריות הם הלכו לארוסת ערב. זה היה ביום
שישי הנסיך הביא לנסיכה ורד יפה ואדום הם היו ביער יפה עצים עננים האריה שמר על
הנסיך ונסיכה היה פרחים הפרחים היו צהוב ואדום הם אכלו אחרי זה עוגה

טקסט מוקלד ללא שגיאות כתיב

הנסיך והנסיכה

היה היה פעם נסיכה ונסיך היה להם אריה הם הלכו לארוחת ערב, זה היה ביום

שישי הנסיך הביא לנסיכה ורד יפה ואדום הם היו ביער יפה עצים עננים האריה שמר על

הנסיך ונסיכה היה בעצים פרחים הפרחים היו צהוב ואדום הם אכלו אחרי זה עוגה

מחווין להערכת כתיבה בעלת מאפיינים סיפוריים

שם התלמיד/ה: _____ תלמידי כיתה ג' נושא הכתיבה: סיפור לילי תמונה - הנסיך והנסיכה התאריך: _____

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הטקסט כתוב כפתיחה לסיפור שיכול לעניין ולהפתיע את הקורא בהמשך, אבל הוא מצטמצם בסופו של דבר לכדי תיאור של התמונה. תיאור הסביבה יפה ועשיר; אהבתי במיוחד את הרעיון שהאריה שומר על הנסיך והנסיכה.

אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

באיזו מידה הטקסט צורר צניין, סקרן, ריגש, הפתיע או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שגילם הטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרציון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

מפותח היטב מפותח מפותח מעט מצומצם

תוכן

הכותב פתח את הטקסט בהצגת הדמויות והסיטואציה שהן נמצאות בה. הוא מציג כמה תיאורים, כגון של הורד שהנסיך נתן לנסיכה ושל הסביבה ("ביער יפה עצים עננים", "הפרחים היו צעוב [צהוב] ואדום"). ואולם העלילה אינה מתפתחת, ונראה כי הכותב מתאר את התמונה שלפניו, ואינו מפתח על פיה עלילה בעלת התרחשויות.

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להצריך היבטים אלה בהתאם למשימה:

תיאור השתלשלות האירועים באופן המובן לקורא שאינו מכיר את הסיפור

הצגת הסיפור באמצעות תיאורים, פוזמות של הדמויות, מחשבות, מניעים ורשומות שלהן

שילוב של פרשנות אישית או הצגת צמדת הכותבות ומצורבות/ה בנושא

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

לכיד לכיד ברובו לכיד בחלקו לא לכיד

לכידות

הטקסט בנוי כרצף של משפטים קצרים שהקישוריות ביניהם רופפת. נראה כי הכותב מתאר את התמונה שלפניו ועוסק בכל פעם בפרט אחר בתמונה.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להצריך היבטים אלה:

הרציונות והמידע הטקסט קשורים לה לזה ומאורגנים ברצף הציוני (למשל כרונולוגי, סיבתי)

השימוש באמצעי קישור יצירתי ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאלכריס וציוני שיח)

